

OTAVA

Vastuullisuusraportti **2022**

Sisältö

1 Tietoa raportista	3
2 Konsernin toimitusjohtajan terveiset	3
3 Otavan vastuullisuuden tähtihetket vuonna 2022	4
4 Otavan vastuullisuusohjelma	5
4.1 Arvot ovat vastuullisuuden perusta	5
Yhteiskuntavastuu	5
Ympäristövastuu	5
Taloudellinen vastuu	6
Sosiaalinen vastuu	6
4.2 Vastuullisuuden johtaminen	6
5 Sidosryhmät ja olennaisuusanalyysi	8
6 Sisällöt	10
6.1 Vastuullisuus kirjakustantamisessa: monipuoliset, laadukkaat sisällöt	10
6.2 Vastuullinen journalismi	10
6.3 Otava Oppimisen palvelut: Haluamme olla alan vastuullisin toimija	10
7 Kannattava ja kestävä liiketoiminta	11
7.1 Liiketoimintaetiikka	11
Eettiset toimintaperiaatteet	11
Toimitusketjun vastuullisuus	11
Epäeettisen toiminnan torjunta ja väärinkäytösten raportointi	11
7.2 Taloudellinen arvo	11
8 Otavan henkilöstö	14
8.1 Otavan henkilöstö vuonna 2022	14
8.2 Oppiminen ja kehittyminen	14
8.3 Hyvinvoiva henkilöstö	15
8.4 Monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja inklusiivisuus	15
9 Data, tietoturva ja tietosuoja	17
9.1. Datan vastuullinen käyttö	17
9.2. Tietoturva ja tietosuoja	17
10 Päästöt, resurssitehokkuus ja kierrätys	18
10.1 Otava-konsernin hiilijalanjälki vuonna 2022	18
Päästövähennystavoitteet	18
10.2 Oman toiminnan ja arvoketjun ympäristövaikutusten minimointi	19
Hankintoihin vaikuttaminen	19
Painopaikkojen valinta ja kuljetusten keskittäminen	19
Oman toiminnan energiankulutus	19
Materiaalit ja resurssitehokkuuden parantaminen	20

1 Tietoa raportista

Otava-konsernin vuoden 2022 vastuullisuusraportti on laadittu Global Reporting Initiative (GRI) -standardeihin viitaten. Kaikki Otava-konsernin taloudellisen raportoinnin piirissä olevat yhtiöt ovat osana vastuullisuusraporttia. Lisää tietoja löytyy vuoden 2022 vuosikertomuksesta ja tilinpäätöksestä. Otava-konsernin emoyhtiö on Otava Oy ja tytäryhtiöitä ovat Kustannusosakeyhtiö Otava,

Otavan Kirjapaino Oy, Suomalainen Kirjakauppa Oy ja Otavamedia Oy. Konsernin omistajia ovat Reenpään suku ja Otavan Kirjasäätiö. Tämä on Otava-konsernin ensimmäinen vastuullisuusraportti ja se kattaa ajanjakson 1.1.2022-31.12.2022. Vastuullisuusraportti on julkaistu kesäkuussa 2023. Otava julkaisee vastuullisuusraportin jatkossa vuosittain. Lisätietoja raportista: Minna Karlsson (minna.karlsson@otava.fi)

2 Konsernin toimitusjohtajan terveiset

Hei, käsissäsi on Otava-konsernin ensimmäinen vastuullisuusraportti. Voimme olla ylpeitä niistä merkittävistä askelista, jotka olemme ottaneet vastuullisuusmatkallamme vuonna 2022.

Vastuullisuus merkitsee Otavalle vastuuta edistää ja ylläpitää demokraattista yhteiskuntaa, pitää huolta ympäristöstä, ylläpitää kannattavaa liiketoimintaa sekä olla hyvä työnantaja ja yhteistyökumppani. Olemme sitoutuneet hiilijalanjälkemme pienentämiseen minimoimalla energian ja resurssien kulutusta, edistämällä kierrätystä ja jätteiden vähentämistä sekä hankkimalla kestäviä materiaaleja.

Vastuullisella toiminnalla voimme varmistaa, että tarjoamamme sisältö on täsmällistä, luotettavaa ja laadukasta. Se edistää kriittistä ajattelua, oppimista ja kestävästä kehitystä.

Liiketoimintaympäristömme on jatkuvassa murroksessa. Meiltä se vaatii uusien liiketoimintamallien ja vastuullisten toimintatapojen jatkuvaa kehittämistä. Priorisoimme kestävästä kehitystä, jotta voimme luoda pitkän aikavälin arvoa kaikille sidosryhmillemme.

Vastuullisuus merkitsee minulle henkilökohtaisesti vastuuta ympäristöstä ja yhteiskunnasta, jotka jätämme tuleville sukupolville sekä eettistä toimintaa niin henkilökohtaisessa kuin työelämässäkkin.

Oman työni suurin vaikutus on kuitenkin se, joka syntyy yhteistyössä koko Otava-konsernin henkilöstön kanssa, kun rakennamme yhdessä

menestyksestä ja vastuullista liiketoimintaa. Jokainen meistä otavalaisista tekee päivittäin valintoja, joiden vaikutukset ulottuvat kauas niin maantieteellisesti kuin ajassakin. Yhdessä olemme enemmän ja pystymme vielä parempaan!

Matkamme on lähtenyt hyvin käyntiin ja seuraavat askelmerkit on asetettu. Määränpää muuttaa muotoaan koko ajan, ja siksi vastuullisuudessa tärkeintä on matkalla eteneminen. Vastuullisuuden vaatimukset nousevat jatkuvasti ja opimme niistä lisää joka päivä.

Alexander Lindholm,
toimitusjohtaja, Otava Oy

3 Otavan vastuullisuuden tähtihetket vuonna 2022

Vuosi 2022 oli Otava-konsernin vastuullisuuden kannalta suurten harppausten vuosi. Loimme konsernin ensimmäisen vastuullisuusohjelman, kehitimme hiilijalanjälkemme laskentaa ja käynnistimme uudistetun vastuullisuusorganisaation.

Aloitimme Otavan vastuullisuustyön uudistuksen syksyllä 2021 **vastuullisuusohjelman** luomisella, ja keväällä 2022 konsernin johtoryhmä hyväksyi vastuullisuusohjelman. Työhön osallistui asiantuntijoita konsernin eri toiminnoista.

Keväällä 2022 aloitimme konsernin **hiilijalanjäljen** laskennan. Laskenta tehtiin maailmanlaajuisesti käytetyimmän hiilijalanjäljen laskentaan ja raportointiin kehitetyn GHG-protokollan mukaisesti ja siinä laskettiin Scope 1-, 2- ja 3-päästöt eli sekä oman toiminnan että arvoketjun päästöt. Laskennan perusteella teimme hiilitiekartan päästöjen vähentämiseksi ja asetimme päästövähennystavoitteen.

Syksyllä 2022 rakensimme konsernin **vastuullisuusorganisaation**. Vastuullisuudelle nimettiin omistaja, vastuullisuuspäällikkö, eri liiketoiminta-alueiden edustajista koostuva ohjausryhmä sekä liiketoiminta-aluekohtaiset vastuullisuuskoordinaattorit.

Syksyllä 2022 teimme myös sidosryhmähaastatteluiden ja -kyselyn pohjalta **olennaisuusanalyysin**, joka auttaa priorisoimaan vastuullisuustoimia. Olennaisuusanalyysin perusteella pyrimme tunnistamaan keskeiset vastuullisuuteen liittyvät projektit ja teot sekä kuvaamaan ja aikatauluttamaan ne vastuullisuuden tiekartaksi. Tiekartta kertoo, mitä teemme nyt ja mitä tulevaisuudessa.

Otavan **eettiset toimintaperiaatteet** sekä yhteistyökumppaneiden eettiset toimintaperiaatteet päivitettiin syksyllä 2022.

Lisäksi loppuvuodesta 2022 aloitimme Otavan **vastuullisuusviestintästrategian** luomisen. Haluamme lisätä tietoisuutta Otavan vastuullisuustyöstä ja sen tavoitteista erityisesti keskeisimpien sidosryhmiemme keskuudessa.

4 Otavan vastuullisuusohjelma

OTAVA-KONSERNIN ARVOT

Vastuullisuus	Laatu	Rohkeus	Läheisyys
---------------	-------	---------	-----------

Vuoden 2021 syksyllä käynnistimme vastuullisuusohjelman rakentamisen. Tavoitteenamme oli kirkastaa Otavan vastuullisuustyö selkeäksi, koko konsernin jakamaksi visioksi, jossa vastuullisuus tukee Otavan liiketoimintaa konkreetian kautta. Tarkastelimme vastuullisuutta niin Otava-konsernin kuin liiketoiminta-alueidenkin kautta. Lopputuloksena loimme koko konsernin yhteiset vastuullisuustavoitteet sekä laajensimme liiketoiminta-alueiden ymmärrystä konsernin vastuullisuusteemoista ja tavoitteista. Työ saatettiin loppuun vuoden 2022 keväällä.

Vuoden 2022 keväällä keskityimme vastuullisuusteemojen syventämiseen ja validointiin. Aloitimme myös ensimmäisen vastuullisuusohjelman mukaisen hankkeen, jonka tavoitteena oli laskea konsernin hiilijalanjälki ja määritellä päästövähennystavoitteet sekä rakentaa hiilitiekartta.

4.1 Arvot ovat vastuullisuuden perusta

Otava-konsernin vastuullisuusteemat johdettiin koko konsernin arvoista: vastuullisuus, laatu, rohkeus ja läheisyys ja ne jaettiin neljään eri pääkategoriaan. Otavan vastuullisuusteemat ryhmitellään yhteiskuntavastuun, ympäristövastuun, taloudellisen vastuun sekä sosiaalisen vastuun alle.

YHTEISKUNTAVASTUU

Sanan- ja ilmaisunvapaus on Otavan toiminnan perusta. Edistämme tietämystä, luovuutta ja kehittymistä. Luomme perustaa moniarvoiselle, demokraattiselle yhteiskunnalle tekemällä vastuullista journalismia, julkaisemalla monipuolista ja moniäänistä kirjallisuutta sekä pitämällä huolta kirjallisuuden tekemisen, tuotannon ja jakelun edellytyksistä Suomessa. Uudistamme oppimista ja koulutusta tarjoamalla välineitä ajattelun ja ymmärryksen kehittämisen tueksi. Edistämme sivistystä ja suomen kielen elinvoimaisuutta tarjoamalla laadukkaita, merkityksellisiä ja viihdyttäviä sisältöjä monikanavaisesti eri

kohderyhmille. Tuottamiemme oppimateriaalien kautta tarjoamme kaikille Suomen koululaisille yhdenvertaisen mahdollisuuden oppia.

YMPÄRISTÖVASTUU

Pyrimme minimoimaan haitalliset ympäristövaikutukset kaikessa toiminnassamme. Olemme tehneet hiilitiekartan päästöjen vähentämiseksi vuoden 2021 hiilijalanjäljen laskennan perusteella. Tulemme täsmentämään päästövähennystavoitteemme erikseen Scope 1- ja 2-päästöille sekä Scope 3-päästöille. Arvioimme näitä tavoitteita vuosittain.

Päästäksemme tavoitteeseemme käytämme omassa tuotannossamme materiaaleja harkiten. Pyrimme maksimaaliseen kierrätettyyteen ja pitkään elinkaareen niin käyttämissämme materiaaleissa kuin tuotteissakin. Panostamme digitaalisten tuotteiden kehitykseen ympäristövaikutukset arvioiden. Teemme tuotteistamme monikäyttöisiä ja pitkäikäisiä. Huomioimme ympäristövaikutukset, kun valitsemme jakelukanavia. Edellytämme kaikkea tätä myös alihankkijoiltamme.

Vähennämme jätteitä ja tehostamme kierrätystä sekä vältämme mahdollisuuksien mukaan ympäristölle vaarallisia tai haitallisia aineita. Huolehdimme ympäristölle vaarallisten ja haitallisten aineiden asianmukaisesta käsittelystä ja kierrätyksestä silloin, kun niiden käyttöä ei voida kokonaan välttää.

Vuonna 2023 keskitymme erityisesti hiilitiekartan mukaisten päästövähennysten tekemiseen sekä hankinnan vastuullisuuden terävöittämiseen erillisen hankintaohjausryhmän kautta. Tulemme myös tekemään tarkemman toimenpidesuunnitelman hankintateemaisille projekteille. Suunnitelma tulee sisältämään hankintakriteerit alihankintaketjussa kattaen kaikki vastuullisuusteemamme. Tuotamme lisäksi selvityksen valmistettavien tuotteiden kierrätysmateriaaleista, kierrätysmateriaalien käyttöastetavoitteista ja suunnitelman tavoitteiden toteutumiselle. Varmistamme

myös, että ympäristövaikutukset ja vastuullisuus ovat osana IT-hankintoja ja vaihto-omaisuutta.

TALOUDELLINEN VASTUU

Otava luo taloudellista hyvinvointia pitkäjänteisesti kannattavalla liiketoiminnalla ja huolehtii toiminnan jatkuvuudesta. Maksamme verot Suomeen ja olemme merkittävä työllistäjä. Edistämme toimialoilla nykyisten ja uusien liiketoimintamallien kehitystä ja huolehdimme toimialojen toimintaedellytyksistä.

Toimimme arvojemme ja eettisten toimintaperiaatteidemme mukaisesti emmekä hyväksy korruptiota, harmaata taloutta tai muita epäeettisiä toimintatapoja. Edellytämme samaa myös yhteistyökumppaneiltamme.

Vuonna 2023 rakennamme Otavan eettisten toimintaperiaatteiden pohjalta liiketoiminoittain henkilöstön ohjeet ja koulutuksen. Aloitamme Otava-konsernin eri sidosryhmiin kohdistuvan taloudellisen vaikuttavuuden selvittämisen ja selvityksen pohjalta luotavan vaikuttavuuskartan rakentamisen.

SOSIAALINEN VASTUU

Otava on hyvä työnantaja, yhteistyökumppani ja asiakas. Edistämme yhdenvertaisuutta ja monimuotoisuutta. Strategiamme antaa suuntaviivat työntekijöiden jatkuvalle oppimiselle ja kehittymiselle. Noudatamme eettisiä toimintaperiaatteitamme ja tapoja työskennellä, ja tarjoamme työntekijöille laajat hyvinvointipalvelut. Kannustamme otavalaisia yhdessä tekemiseen ja haemme aktiivisesti uusia ajatuksia ja ideoita.

Kehitämme ja kehitymme yhdessä kumppaneidemme ja asiakkaidemme kanssa muuttuvilla markkinoilla. Tapamme toimia yhteistyökumppaneiden ja asiakkaiden kanssa on määritelty eettisissä toimintaperiaateissamme. Kohtelemme yhteistyökumppaneitamme oikeudenmukaisesti ja edellytämme samaa myös heiltä.

Sitoudumme ihmisoikeuksiin, tasa-arvoon, yhdenvertaisuuteen ja monimuotoisuuteen toiminnassamme. Meillä on häirinnän ja epäasiallisen kohtelun ilmoittamiseen selkeät toimintamallit työntekijöillemme, kumppaneillemme ja asiakkaillemme.

Käytämme dataa vastuullisesti tieto-

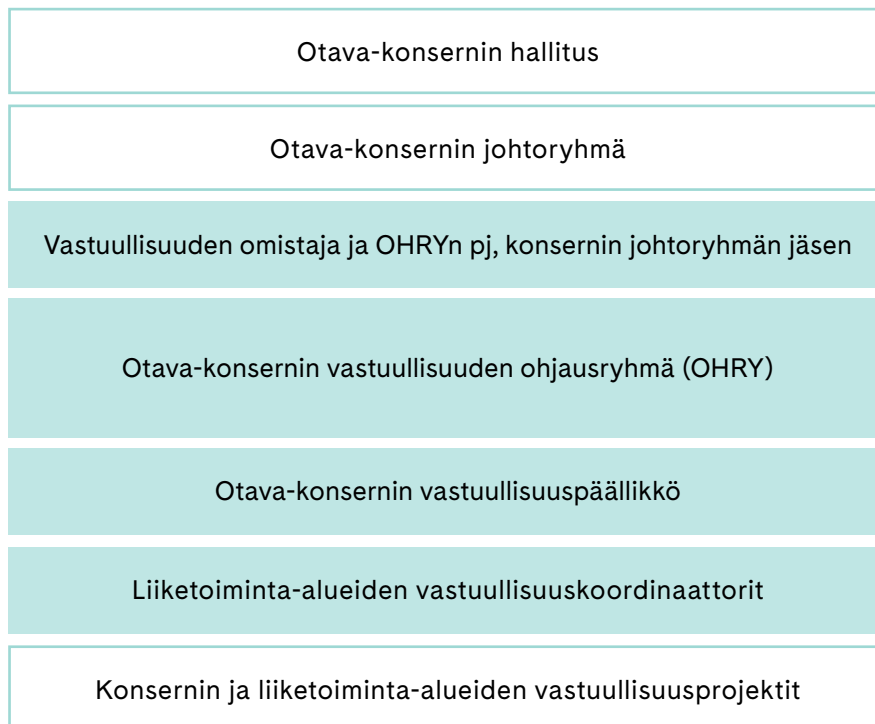
turvan ja -suojan huomioiden ja pyrimme varmistamaan, että henkilöstömme tuntee tietoturvan ja -suojan vaatimukset.

Vuonna 2023 jatkamme osassa liiketoiminoistamme monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja inklusiivisuus -kokonaisuuteen syventymistä. Sen ensimmäisessä vaiheessa kartoitamme henkilöstön kokemusta näihin aiheisiin liittyen. Tavoitteenamme on myös edistää henkilöstön tietoturva ja -suojaosaamista edellyttämällä näihin liittyvän koulutuksen suorittamista koko henkilöstöltä.

4.2 Vastuullisuuden johtaminen

Otava-konsernin hallitus käsittelee vastuullisuuden tavoitteita ja toimenpidesuunnitelmaa osana yhtiön strategiaa ja arvioidessaan liiketoimintaan liittyviä riskejä sekä hyväksyessään yhtiön muun kuin taloudellisen tiedon selvityksen. Vastuullisuuden omistajana toimii Otava-konsernin talous- ja hallintojohtaja, joka raportoi konsernin johtoryhmälle. Konsernin johtoryhmä ja edelleen hallitus hyväksyvät suuret vastuullisuuspäätökset, kuten vastuullisuuden vuosibudjetin, pitkän tähtäimen strategian ja vuosittaiset toimintasuunnitelmat. Konsernin vastuullisuuspäällikkö vastaa vastuullisuusraportoinnista, konsernin operatiivisesta vastuullisuussuunnitelmasta, vuosikellosta sekä konsernitason vastuullisuusohjelmien- ja projektien etenemisestä. Vastuullisuuden ohjausryhmä koostuu vastuullisuuden omistajan ja vastuullisuuspäällikön lisäksi liiketoiminta-alueiden johtajista sekä konsernitason vastuullisuuteen liittyvien tukitoimintojen edustajista. Ohjausryhmä päättää koko konsernia koskevista vastuullisuusasioista, kuten konsernin vastuullisuuden vuosisuunnitelmasta sekä priorisointien ja tavoitteiden hyväksymisestä. Liiketoiminta-alueiden vastuullisuuskoordinaattorit vastaavat siitä, että konsernin vastuullisuuslinjaukset ja projektit viedään eteenpäin.

OTAVA-KONSERNIN VASTUULLISUUSORGANISAATIO

Yhdessä entistäkin vastuullisempi Otava

Vastuullisuuden jatkuva edistäminen on ollut osa arvojamme ja päivittäistä työtämme aivan alusta saakka, jo 133 vuotta. Tänä päivänä määrätietoinen vastuullisuustyö on yhteiskunnallisesti entistä tärkeämpää, mutta me uskomme, että se tukee myös pitkän aikavälin menestystä. Perustehtävämme on 2020-luvulla edelleen pitkälti sama kuin vuonna 1890. Enää emme kuitenkaan puhu suomalaisten sivistämisestä, vaan maailmojen avartamisesta. Nykyisessä maailmantilanteessa tuo tehtävä on tärkeämpi kuin koskaan.

Vuonna 2022 vahvistimme entisestään sitä perustaa, jolle haluamme rakentaa vuosi vuodelta yhä vastuullisempaa Otavaa, sillä teimme suuren uudistuksen vastuullisuustyössämme. Jatkossa vastuul-

lisuustyömme on entistä organisoidumpaa ja tavoitteellisempaa. Yksi tämän uudistuksen keskeisimmistä asioista oli laajan, koko arvoketjun kattavan hiilijalanjäljen laskennan aloittaminen ja sen perusteella asetettu ilmastotavoite. Toinen näkyvä uudistus on tämä raportti. Raportoimme nyt vastuullisuudestamme ensimmäistä kertaa.

Paljon olemme vuoden aikana vastuullisuuden saralla tehneet, mutta paljon on vielä tehtävää. Jatkamme aloittamaamme työtä innolla koko konsernin voimin. Tässä työssä onnistumme vain kaikki yhdessä.

MINNA KARLSSON,
vastuullisuuspäällikkö,
Otava-konserni

5 Sidosryhmät ja olennaisuusanalyysi

Käymme jatkuvaa keskustelua ja teemme yhteistyötä sidosryhmiemme kanssa. Avoinuus tässä vuorovaikutuksessa on meille erittäin tärkeää. Sidosryhmiämme ovat henkilöstö, kirjailijat ja sisällöntuotannon yhteistyökumppanit, omistajat, jälleenmyyjät ja välittäjät, opettajat ja oppilaitokset, viranomaiset, kolmannen sektorin toimijat, asiakkaat, kuluttajat, alihankkijat ja tavarantoimittajat sekä muut kustantajat.

Keskeisten sidosryhmiemme näkemysten ja odotusten ymmärtäminen on tärkeää vastuullisuusohjelmamme toteuttamisessa. Toteutimme syksyllä 2022 olennaisuusanalyysin, jossa kartoitimme sidosryhmillemme tärkeimmät vastuullisuusaiheet. Analyysin avulla validoitiin toukokuussa 2022 määritellyt vastuullisuusohjelman pääteemat. Olennaisuusanalyysi perustui sisäisiin ja ulkoisiin sidos-

ryhmähaastatteluihin sekä kattavaan kyselytutkimukseen. Se ohjaa vastuullisuustyötämme ja määrittää, mitä toimenpiteitä painotamme.

Sidosryhmiemme näkemyksissä korostui yhteiskuntavastuun merkitys vastuullisuustyösämme. Erityisesti sanan- ja ilmaisunvapauden sekä sivistyksen edistäminen koettiin tärkeäksi teemaksi. Sosiaalisen vastuun osalta hyvä työntekijäkokemus ja erityisesti henkilöstön tasa-arvo ja oppimisen ja kehittymisen tukeminen oli keskeistä. Taloudellisesta näkökulmasta liiketoiminnan kannattavuus ja uusien liiketoimintamallien kehittäminen korostui, kun taas ympäristövastuun osalta ilmastotyö oli sidosryhmillemme tärkeää.

Olennaisuusanalyysin perusteella tunnistimme keskeiset vastuullisuuteen liittyvät hankkeet ja rakensimme tiekartan, joka ohjaa vastuullisuustyötämme tulevien vuosien aikana.

Yhdessä tekemisen vastuullisuusvaikutukset ulottuvat molempien arvoketjuihin

Otavamedia ja PunaMusta työskentelevät tiiviisti yhdessä edistääkseen vastuullisuustavoitteitaan. Vuodesta 2021 alkaen Otavamedia on keskittänyt aikakauslehtiensä painattamista PunaMustaan, mutta yhteistyö ulottuu myös painotyötä laajemmalle.

Otavamediaa ja PunaMustaa yhdistää halu tukea kotimaista työtä sekä minimoida ympäristövaikutuksia. Vastuullisuus on oleellinen osa PunaMustan jokapäiväistä toimintaa. Vaikka vastuullisuutta ja erityisesti painotuotteiden ympäristöystävällisyyttä on kehitetty pitkäjänteisesti, on opittavaa yhä. Toisiaan sparraamalla, yhdessä koko arvoketjun kanssa, Otavamedia ja PunaMusta ovat löytäneet uusia ratkaisuja yhteisiin haasteisiin ja tehostaneet toimintaansa.

Yksi esimerkki tästä on yhteinen logistiikan suunnittelu, jonka avulla optimoidaan rahतिकilometrejä ja näin vähennetään päästöjä. Myös PunaMustan käyttämällä raaka-aineilla ja tuotantomenetelmillä on suora vaikutus Otavamedian hiilijalanjälkeen sekä tuotteiden kierrätettävyyteen, joten vuoropuhelu ja läpinäkyvyys on oleellista. Vastuullisuus on kuitenkin muutakin kuin ympäristövaikutukset ja on tärkeää varmistaa myös kumppanin toimintatapojen vastuullisuus.

Asiakkaiden ja kuluttajien vaatimukset yritysten vastuullisuudelle kasvavat. Näihin vaatimuksiin vastaaminen edellyttää yhä enemmän koko arvoketjuun vaikuttamista oman toiminnan kehittämisen lisäksi. Tämä puolestaan vaatii yhä tiiviimpää ja avoimempaa yhdessä tekemistä koko arvoketjussa.

6 Sisällöt

Sanan- ja ilmaisunvapaus on Otava-konsernin toiminnan perusta. Teemme vastuullista journalismia ja kannamme sananvapauteen liittyvän vastuamme tinkimättä. Julkaisemme monipuolista, moniäänistä kirjallisuutta ja meille on tärkeää tarjota laadukkaita, merkityksellisiä ja viihdyttäviä sisältöjä.

6.1 Vastuullisuus kirjakustantamisessa: monipuoliset, laadukkaat sisällöt

Edistämme kirjallisuutta, lukemista, ja suomen kielen elinvoimaisuutta. Meillä on monipuolinen ja moniääninen kustannusohjelma. Julkaisemme erilaisia mielipiteitä ja arvomaailmoja edustavia teoksia ja kirjallisuutta, joka avartaa maailmoja ja uudistaa suomen kieltä. Kehitämme kustannusohjelmaamme asiakaslähtöisesti, mutta teemme arvoperusteisia kustannuspäätöksiä myös jatkossa. Pidämme huolta kirjallisuuden tekemisen, tuotannon ja jakelun edellytyksistä Suomessa nopeasti muuttuvalla ja digitalisoituvalla markkinalla. Kirjailijat ovat toimintamme sydän ja huolehdimme heidän menestyksestään.

6.2 Vastuullinen journalismi

Noudatamme hyvää journalistista tapaa ja Julkisen sanan neuvoston määrittelemiä journalistin ohjeita. Tämä edellyttää huolellista ja vakiintunutta toimitusprosessia ja toimitusten

jatkuvaa oppimista ja kehittymistä. Huolellisuus ja luotettavuus ovat toimituksellisten prosessiemme perusta. Myönnämme kun teemme virheitä, korjaamme tai oikaisemme ne ja opimme niistä. Seuraamme kanteluiden ja langettavien päätösten määrää, ilmoituksia viranomaisille ja myös positiivisia signaaleja (esim. palkinnot). Kunnioitamme Julkisen sanan neuvoston päätöksiä ja julkistamme meihin kohdistuvat päätökset viivyttämättä. Otavamedian tuotteista Parnasso sai Julkisen sanan neuvoston langettavan päätöksen vuonna 2022. Tutkimme yleisön mielipidettä sisällöistämme jatkuvasti. Olemme yhteydessä yleisöihin sekä tutkimusten ja kyselyjen avulla että suoraan.

6.3 Otava Oppimisen palvelut: Haluamme olla alan vastuullisin toimija

Vastuullisuus on yksi tärkeimmistä arvoistamme ja ollut osa Otavaa ja Oppimisen palveluita aina. Haluamme, että vastuullisuus on kiinteä osa tarinaamme jatkossakin. Vuonna 2022 asetimme tavoitteeksemme olla sekä kokemuksellisesti että konkreettisin toimin mitattuna alan vastuullisin toimija vuonna 2025. Tavoite on kunnianhimoinen. Vuonna 2023 julkaisemme ensimmäisen vastuullisuusohjelmamme, joka määrittelee, miten vaikutamme yhteiskunnassa ja miten johdamme yritystämme. Tulemme asettamaan riman vastuullisuudellemme korkealle.

7 Kannattava ja kestävä liiketoiminta

Otava-konserni luo taloudellista hyvinvointia pitkäjänteisesti kannattavalla liiketoiminnalla. Toimimme arvojemme ja eettisten toimintaperiaatteidemme mukaan. Emme hyväksy korruptiota, harmaata taloutta tai muita epäeettisiä toimintatapoja ja edellytämme samaa myös yhteistyökumppaneiltamme.

7.1 Liiketoimintaetiikka

EETTISET TOIMINTAPERIAATTEET

Otavan arvot ja eettiset toimintaperiaatteet yhdessä muodostavat perustan liiketoiminnallemme ja ohjaavat toimintaamme. Päivitimme sekä Otavan sisäiset että yhteistyökumppaneillemme suunnatut eettiset toimintaperiaatteet vuoden 2022 aikana.

Eettiset toimintaperiaatteemme pohjautuvat konsernin arvoihin: vastuullisuus, laatu, rohkeus ja läheisyys. Toimintaperiaateissa otamme kantaa muun muassa ihmisoikeuksiin, lahjonnan- ja korruptionvastaisuuteen, työturvallisuuteen ja ympäristövastuuseen.

Henkilöstömme ja johtomme noudattavat eettisiä toimintaperiaatteitamme päivittäisessä työssään ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Vuonna 2023 rakennamme henkilöstöllemme koulutuskokonaisuuden eettisten toimintaperiaatteiden soveltamisesta. Syvennämme henkilöstön eettiset toimintaperiaatteet myös käytännön ohjeiksi.

TOIMITUSKETJUN VASTUULLISUUS

Otava-konsernin hankintaketju Suomessa rakentuu noin 3 500 alihankkijasta. Suurimman yksittäisen ryhmän muodostavat sisällöntuotantoa tarjoavat pienet yritykset. Otavan 50 avainalihankkijan osuus kokonaisostoista oli 61 prosenttia, joista 22 toimijaa edusti 50 prosenttia kokonaisostoista. Nämä ovat pääasiallisesti tavaroita tai jakelu-, paino- ja ICT-palveluita tarjoavia yrityksiä. Raportointivuonna Otava-konsernin kokonaisostot palvelun- tai tavarantoimittajilta olivat 163 miljoonaa euroa.

Eettiset toimintaperiaatteemme määrittelevät vastuullisuusvaatimuksemme yhteistyökumppaneillemme ja ohjaavat yhteistyötämme. Otamme päivitetty eettiset

toimintaperiaatteet yhteistyökumppaneille osaksi uusien hankintasopimusten tekoa.

EPÄEETTISEN TOIMINNAN TORJUNTA JA VÄÄRINKÄYTTÖSTEN RAPORTOINTI

Otava-konserni ei hyväksy lahjontaa, korruptiota tai muuta epäeettistä toimintaa. Olemme sitoutuneet rehellisyyteen ja kaikkien toimintaamme liittyvien lakien, viranomaisohjeiden ja määräysten noudattamiseen kaikkialla, missä toimimme.

Tarjoamme työntekijöillemme ja ulkoisille sidosryhmillemme epäeettisen toiminnan ja väärinkäytösten ilmoittamista varten kolmannen osapuolen hallinnoiman, anonyymin Whistleblowing-ilmoituskanavan. Kanavan kautta tehty ilmoitus on vain asiasta vastaavien, nimettyjen tahojen luettavissa ja se käsitellään luottamuksellisesti. Otamme käsitellessä huomioon kaikkien asianosaisten edut.

Otavan toimintaan liittyvissä huolissa rohkaissamme työntekijöitä keskustelemaan ensin oman esihenkilön tai HR:n kanssa. Työntekijä voi ilmoittaa huolestaan myös ilmoitus- ja palautuskanavan, Falconyn, kautta Whistleblowing-kanavan lisäksi. Käsittelemme kaikki ilmoitukset sisäisesti siinä yksikössä, jossa ilmoitus on tehty sekä työsuojeluorganisaatiossa.

Vuonna 2022 Otava-konsernissa ei tullut ilmi korruptio- tai lahjontatapauksia.

7.2 Taloudellinen arvo

Otava-konserni on Suomen kolmanneksi suurin monialainen mediakonserni. Kosketamme jollain tavoin lähes jokaista suomalaista.

Otava-konsernin kolme liiketoiminta-aluetta ovat syksystä 2022 eteenpäin Kirjat, Oppimisen palvelut ja Media. Kirjat-liiketoimintaan kuuluvat Kustannusosakeyhtiö Otavan Yleinen kirjallisuus, joka kustantaa kauno-, tieto- sekä lasten ja nuorten kirjallisuutta, Otavan kirjapaino Oy sekä kirjojen ja muiden tuotteiden myyntiä harjoittava Suomalainen Kirjakauppa Oy. Oppimisen palvelut -liiketoiminta on osa Kustannusosakeyhtiö Otavaa ja sen toimialana on oppimisen palvelujen tuottaminen ja oppimateriaalien kustantaminen. Media-liiketoiminnan Otavamedia Oy puolestaan harjoittaa aikakaus- ja asiakaslehtien kustannus- ja julkaisutoimintaa.

Tämä vastuullisuusraportti noudattaa vielä edellistä liiketoiminta-aluejakoa Kirjat (Kustannusosakeyhtiö Otava ja Otavan Kirjapaino), Kauppa (Suomalainen Kirjakauppa) ja Media (Otavamedia).

Rakennamme taloudellista hyvinvointia tekemällä pitkäjänteisesti kannattavaa liiketoimintaa ja huolehtimalla toiminnan jatkuvuudesta. Periaatteenamme on, että liiketoimintamme hyödyttää suomalaista yhteiskuntaa ja maksamme verot Suomeen. Vuonna 2022 maksoimme välittömiä veroja yhteensä 1,5 miljoonaa euroa, kaikki Suomeen. Otava-konserni on poliittisesti sitoutumaton eikä anna tai vastaanota tukea julkiselta sektorilta tai muilta toimijoilta.

Tavoitteenamme on, että konsernin liikevaihto kasvaa ja operatiivinen liikevoittotaso on noin 10 prosenttia. Kannattava liiketoiminta mahdollistaa Otavan mission toteuttamisen ja antaa parhaat edellytykset työllistämislle sekä toiminnan jatkuvuudelle. Edistämme Otavan toimialoilla nykyisten ja uusien liiketoimintamallien kehitystä ja huolehdimme toimialojen toimintaedellytyksistä.

Otava-konsernin taloudellisen lisäarvon jakautuminen (t€)

	2021	2022
Tuotot (liikevaihto, liike-toiminnan muut tuotot)	376 846	242 577
Tavaran- ja palvelun-toimittajat (palvelut, liiketoiminnan muut tuotot, investoinnit)	-172 037	-171 392
Luotu lisäarvo	204 809	71 185
Työntekijät (palkat, palkkiot, sosiaalikulut)	-63 788	-61 180
Luotonantajat (netto-rahoitustuotto/-kulu)	-1 644	-789
Omistajat (osinko)	-12 399	-15 253
Julkinen sektori (tulo-, kiinteistö- ja arpajaisvero)	-4 674	-1 686
Jätetty liiketoiminnan kehittämiseen	122 304	-7 722

Olemme merkittävä työllistäjä Suomessa. Vuonna 2022 Otava-konsernilla oli yli 1 200 työntekijää, joista 68 prosenttia oli kokoaikaisessa työsuhteessa. Maksoimme 60,5 miljoonaa euroa työntekijöiden palkkoja, palkkioita ja sosiaalikulua. Lisäksi Kustannusosakeyhtiö Otava maksoi tekijänpalkkioita 11,3 miljoonaa euroa ja Otavamedia 8,4 miljoonaa euroa erilaisia avustajien palkkioita.

Vuoden 2022 aikana olemme heikentyneen taloudellisen tilanteen ja laskeneen liikevaihdon takia toteuttaneet kustannussäästöjä ja useita sopeutustoimia. Etsimme jatkuvasti uusia tuloa tuottavia investointikohteita ja pyrimme kasvattamaan liikevaihtoa kaikissa liiketoiminta-alueissa muun muassa panostamalla digituotteiden kehittämiseen ja myyntiin. Lue lisää Otava-konsernin liiketoiminnan kehityksestä vuoden 2022 [vuosikertomuksesta](#).

Teemme yhteistyötä toimialajärjestöjen kanssa:

- Aikakauslehtien Liitto ry
- European Educational Publishers Group
- Graafinen Teollisuus ry
- Helsingin seudun kauppakamari
- Julkisen sanan neuvoston kannatusyhdistys ry
- Kaupan liitto ry
- Kirjakauppaliitto ry
- Keski-Suomen Kauppakamari
- Medialiitto ry
- Mediapooli
- Perheyrittäjien Liitto ry
- Suomalaisen Työn Liitto ry
- Suomen Asiakkuusmarkkinointiliitto ry
- Suomen Kustannusyhdistys ry
- Suomen Musiikkikustantajat ry
- Tieto- ja viestintätekniikan ammattilaiset TIVIA ry

Lisäksi olemme yritysvastuuverkosto FiBS:n (Finnish Business & Society ry) jäsen.

8 Otavan henkilöstö

Otavan tärkein menestystekijä on sitoutunut ja ammattitaitoinen henkilöstö. Huolehdimme työntekijöidemme kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista. Luomme puitteet kannustavalle työympäristölle ja edistämme yhdenvertaisuutta ja monimuotoisuutta.

8.1 Otavan henkilöstö vuonna 2022

Vuonna 2022 Otava-konsernissa työskenteli yhteensä 1 236 työntekijää. Työsuhteista 90 prosenttia oli toistaiseksi voimassa olevia ja kahdeksan prosenttia määräaikaista. Yhteensä 115 työsuhdetta alkoi ja 252 työsuhdetta päättyi vuoden 2022 aikana. Vaihtuvuusprosentti oli 22.

Vuosi 2022 oli meille monella tapaa haastava. Koronapandemia vaikutti henkilöstöme arkeen vielä alkuvuonna ja kesän jälkeen taloudellisen toimintaympäristön selvä heikkeneminen alkoi vaikuttamaan myös liiketoimintaan. Markkinatilanne oli haastava niin organisaatiolle kuin henkilöstölle ja jouduimme tekemään vuoden aikana vaikeita päätöksiä.

Otava-konsernin työntekijät

	2022	
	Lukumäärä	%
Toistaiseksi voimassa oleva työsuhde	1113	90 %
Määräaikainen työsuhde	98	8 %
Kesä-, kausi- ja sesonki-työntekijät*	25	2 %
Kokoaikaiset työntekijät	836	68 %
Osa-aikaiset työntekijät	379	31 %
Työaikamuoto ei tiedossa	21	2 %
Työntekijöitä yhteensä	1236	100 %
Työntekijöiden keskiarvo vuonna 2022	1142,5	

*Ei sisällä Suomalaisen Kirjakaupan työntekijöiden määriä

Otava-konsernin uudet työntekijät ja päättäneet työsuhteet*

	2022
Uudet työsuhteet	Lukumäärä
Otavamedia	13
Kustannusosakeyhtiö Otava	22
Kirjapaino	12
Otava Oy	0
Suomalainen Kirjakauppa	68
Yhteensä	115
Päättäneet työsuhteet	Lukumäärä
Otavamedia	41
Kustannusosakeyhtiö Otava	31
Kirjapaino	5
Otava Oy	2
Suomalainen Kirjakauppa	173
Yhteensä	252
Vaihtuvuus	22%
Aloitukset	10%

* Ei sisällä kesä-, kausi- ja sesonki-työntekijöiden määriä

8.2 Oppiminen ja kehittyminen

Henkilöstömme oppimisen ja kehittymisen edistäminen on meille tärkeää. Huolehdimme työntekijöidemme kilpailukyvystä ja työmarkkina-arvosta tarjoamalla oppimismahdollisuuksia ja kannustamalla oman osaamisen kehittämiseen. Otava-konsernin strategia antaa tähän suuntaviivat.

Arjessa oppiminen ja yhteistyö kollegoiden sekä kumppaneiden kanssa on keskeinen osa osaamisen kehittämistä. Yksilölliset osaamisen kehittämisen askeleet suunnitellaan kunkin tarpeisiin ja tavoitteisiin pohjautuen. Kehittymistä tuetaan ja seurataan säännöllisillä keskusteluilla,

joilla tarjotaan mahdollisuus myös työn merkityksellisyyden vahvistamiseen. Yhtiökohtaisten tarpeiden ja tavoitteiden mukaan järjestetään myös erilaisia valmennusohjelmia ja koulutuksia.

Vuonna 2022 kaikissa konsernin yhtiöissä järjestettiin oman työn kehittämiseen ja osaamisen jakamiseen tähtäävä mentorointiohjelma, jonka tavoitteena oli tuoda uusia ideoita ja näkemystä arjen työhön haastamalla asiantuntijat jakamaan osaamistaan käytännönläheisesti. Kaikilla liiketoiminta-alueilla panostettiin myös erityisesti esihenkilötyön kehittämiseen. Otavamedialla toteutettiin koko vuoden kestänyt Vastuullisuus teoiksi ja työnantajalupaus toimenpiteiksi -hanke. Työsuojelurahaston tukemassa hankkeessa esihenkilöt perehtyivät arjen vastuullisuuteen ja laajemmin vastuullisen työkuultuurin rakentamiseen. Kustannusosakeyhtiö Otavassa, Otava Oy:ssä ja Suomalaisessa Kirjakaupassa toteutettiin Certified Human Leader -valmennus, jossa pohdittiin yhteistä ihmiskäsitystä ja inhimillistä johtamistapaa. Suomalaisen Kirjakaupan esihenkilöstölle järjestettiin lisäksi hyvinvointivalmennukset, jotka keskittyivät kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Kehitämme jatkuvasti työntekijäkokemusta muun muassa henkilöstökokemuksen mittausten tuloksien ja muun saadun palautteen pohjalta. Puramme mittausten tulokset työryhmätasolla ja laadimme niiden pohjalta toimenpidesuunnitelmat. Vuonna 2022 tehtyjen mittausten perustella työelämän laatua mittaava QWL-indeksi oli Otava-konsernissa 78,1 prosenttia.

8.3 Hyvinvoiva henkilöstö

Tarjoamme työntekijöillemme turvallisen ja terveellisen työympäristön. Otava-konsernin työterveyden ja -turvallisuuden johtamisjärjestelmä perustuu lain vaatimuksiin sekä tunnistettuihin riskeihin. Työterveyshuollon kumppanin, Mehiläinen Oy:n, kanssa on laadittu toimintasuunnitelma huomioiden eri yhtiöiden henkilöstöön kohdistuvat riskit ja tarpeet. Painopisteinä ovat henkilöstön voimavarojen aktiivinen tukeminen, entistä varhaisempi työkykyuhkan ennakointi ja henkilöstön tukeminen eri elämäntilanteissa.

Tarjoamme koko työsuhteiselle henkilöstöllemme lakisääteisten työterveyspalveluiden lisäksi laajan työterveyspainotteisen sairaanhoidon keskimääräisestä viikkotyöajasta riippumatta. Työterveyshuoltomme varmistaa myös, että perussairauksien hoitoon saadaan asianmukaiset läheteet kunnallisille asian-

tuntijoille viiveettä. Oikea-aikaisen ja oikeanlaisen tuen sekä hoidon varmistamiseksi työterveyspalvelumme ovat monikanavaisia.

Työntekijöillämme on myös mahdollisuus rokottautua influenssaa ja koronavirusta vastaan työterveyshuollossa, osallistua valmennuksiin terveellisen elämisen tukemiseksi ja käydä hammastarkastuksessa vuosittain. Liikkumisen tueksi tarjoamme ePassi-edun. Työntekijämme ovat vakuutettuja vapaa-ajan tapaturmien varalta.

Mielen hyvinvoinnin haasteiden yleistyessä työelämässä, olemme panostaneet erityisesti henkilöstömme mielen hyvinvoinnin tukemiseen. Työntekijöillämme on mahdollisuus käyttää matalan kynnyksen tukipalveluita Mehiläiseltä ja Auntieltä. Palvelut tarjoavat keskusteluapua varhaisessa vaiheessa ja antavat työkaluja mielen hyvinvointiin.

Haluamme luoda avoimen, luottamuksellisen ja kannustavan työkuultuurin. Esihenkilöt ja työntekijät käyvät arjessa säännöllisiä keskusteluja, joissa käsitellään niin hyvinvointiin kuin kehittymiseen liittyviä asioita. Eri konserniyhtiöissä järjestetään lisäksi esihenkilötapaamisia, joissa käsitellään kattavasti muun muassa hyvinvointiasioita.

8.4 Monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja inklusiivisuus

Monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja inklusiivisuus ovat tärkeitä teemoja vastuullisuusohjelmassamme. Kunnioitamme ihmisoikeuksia ja olemme sitoutuneet tasa-arvoon, yhdenvertaisuuteen ja monimuotoisuuteen kaikessa toiminnassamme. Meillä on nollatoleranssi syrjinnälle ja epäasialliselle kohtelulle.

Vuonna 2022 Otava-konsernin henkilöstöstä 74 prosenttia oli naisia ja 26 prosenttia miehiä. Suurimman ikäryhmän muodostivat 30–50-vuotiaat 49 prosentilla. Yhtiöiden johdoryhmiin kuului yhteensä 35 jäsentä, joista 18 oli miehiä ja 17 naisia. Yhtäkään syrjintätapausta ei raportoitu vuonna 2022.

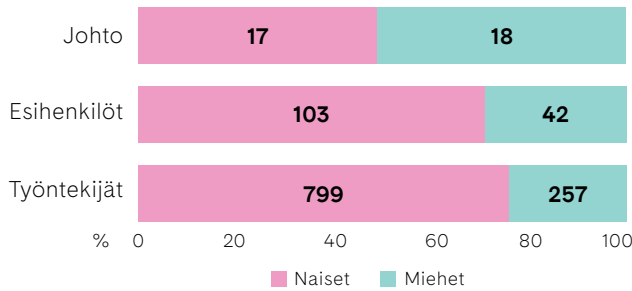
Keväällä 2022 Kustannusosakeyhtiö Otavassa järjestettiin koko henkilöstölle avoin Monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja inklusiivisuus pätkinänkuoressa -koulutustilaisuus ja syksyllä aiheeseen syvennyttiin tarkemmin kolmen valmennuksen kokonaisuudessa. Loppuvuonna aiheesta alettiin hahmotella myös uusien työntekijöiden perehdytyspakettiin lisättävää peruskurssia. Asiantuntijana ja valmennusten toteutta-

jana toimi ihmisoikeuskouluttaja Dakota Robin.

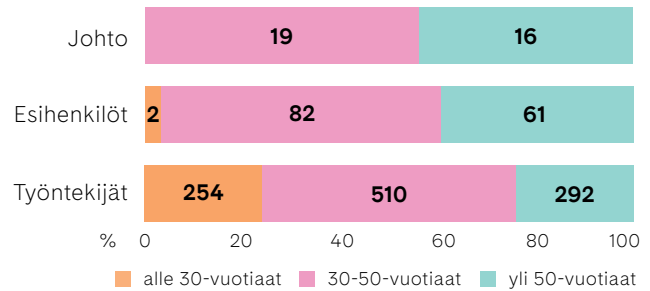
Vuonna 2023 jatkamme osassa liiketoimintoistamme monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja inklusiivisuus -kokonaisuuteen paneutumista. Kustannusosakeyhtiö Otavassa ja Otava Oy:ssä keskitytään edistämään monimuotoisuutta,

yhdenvertaisuutta ja inklusiivisuutta lisäämällä tietämystä ja edistämällä sitä tukevia toimintamalleja. Suomalaisen Kirjakaupan esihenkilökoulutuksissa keskitytään monimuotoisuuden, yhdenvertaisuuden ja inklusiivisuuden edistämiseen erityisesti rekrytointin näkökulmasta.

Otava-konsernin työntekijöiden sukupuolijakauma

Otava-konsernin työntekijöiden ikäjakauma

Inklusiivinen ja monimuotoinen työympäristö vaatii aktiivista oppimista ja päivittäistä työtä

Yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden edistäminen on yksi Otava-konsernin vastuullisuusohjelman tavoitteista. Otimme vuonna 2022 tärkeitä ensiaskeleita järjestämällä monimuotoisuus, yhdenvertaisuus ja inklusiivisuus -koulutuksia Kustannusosakeyhtiö Otavassa ja Otava Oy:ssä.

Ihmisoikeuskouluttaja Dakota Robinin vetämissä tilaisuuksissa heräteltiin ensin halua oppia lisää aiheesta ja sitten tarjottiin eväitä monimuotoisemman ja inklusiivisemmän työympäristön luomiseksi. Robinin mukaan työyhteisöissä on tärkeää ymmärtää, että monimuotoisuuden ja yhdenvertaisuuden edistäminen on kaikkien etu.

- Pienillä jokapäiväisillä teoilla voidaan luoda yhdenvertaisempaa ja inklusiivista yhteisöä. Me olemme kaikki monimuotoisia ja tavoitteena on, että jokaisella olisi mukavampi, itsevarmempi olo ja kaikkien oppimista tuetaan.

Vuonna 2022 järjestettiin yhteensä

neljä erillistä koulutustilaisuutta. Työ etenee vuoden 2023 aikana perehdytyskoulutuksen muodossa, jonka avulla pyritään varmistamaan yhteisten arvojen ja tietotaidon säilyminen organisaatiossa. Robinin mukaan Otavan kaltaisille organisaatioille uusia mahdollisuuksia voi jatkossa tuoda työnkuvien monipuolistaminen, joka vaatii vanhojen ajatusmallien kyseenalaistamista ja toimintaprosessien uudistamista.

Otavaa Robin kiitteli rohkeasta tavasta tarttua toimeen ja halusta tehdä pitkäjänteistä työtä monimuotoisuuden ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

- Turvallinen ja inklusiivinen työympäristö pitää luoda joka päivä. Se vaatii jatkuvaa, aktiivista oppimista. Otava erottuu yritysten joukosta poikkeuksellisen aktiivisena organisaationa. Otavalaiset käyvät keskustelua ja miettivät aihetta yrityksen sisällä sekä jakavat omia oivalluksiaan rohkeasti.

9 Data, tietoturva ja tietosuoja

Datan vastuullinen käyttö ja henkilötietojen huolellinen ja asianmukainen käsittely on olennainen osa päivittäistä vastuullisuustyötämme. Otava-konsernin eettiset toimintaperiaatteet ohjaavat toimintaamme. Pyrimme varmistamaan koulutuksen avulla, että henkilöstö tuntee tietoturvan ja -suojan vaatimukset.

9.1 Datan vastuullinen käyttö

Otava-konserni on sitoutunut datan vastuulliseen käyttöön. Noudatamme datankäytössä konsernin yhteisesti sovittuja periaatteita. Huolehdimme datan elinkaaren hyvästä hallinnasta sekä datan laadusta ja oikeellisuudesta. Haluamme säilyttää yleisen luottamuksen ylläpitämäämme digitaaliseen infrastruktuuriin.

Vuonna 2022 jatkoimme data-alustojen teknistä kehittämistä ja modernisointia sekä vastuullista tapaa hallinnoida dataa. Tavoitteenamme on jatkossakin kehittää datan hallinnointia ja hyödyntämistä. Lisäksi haluamme kartoittaa mahdollisuuksia hyödyntää dataa turvallisesti automatisaation ja tekoälyn osalta.

9.2 Tietoturva ja tietosuoja

Tietosuoja kuuluu jokaisen ihmisen perusoikeuksiin. Koska kauttamme liikkuu huomattava määrä henkilötietoja, haluamme säilyttää yleisen luottamuksen ylläpitämäämme digitaaliseen infrastruktuuriin. Otamme tietosuojaperiaatteemme ja -politiikkamme huomioon aina, kun käsittelemme henkilötietoja toiminnassamme.

Digipalveluiden lisääntyessä tietoturvan ja tietosuojan merkitys on entisestään kasvanut. Otava-konserni on sitoutunut henkilötietojen huolelliseen ja asianmukaiseen käsittelyyn. Seuraamme aktiivisesti lainsäädännön, datasäädösten ja vaatimustenmukaisuuden muutoksia henkilötietojen käsittelyn ja yksityisyyden suojan oikeuksien toteuttamiseksi.

Meille on tärkeää kehittää jatkuvasti tietosuoja- ja tietoturvakäytäntöjämme ja tavoitteenamme on varmistaa liiketoiminnan jatkuvuus mahdollisimman häiriöttömästi ja tehokkaasti. Arvioimme säännöllisesti tietoturvasuorituksia ja tunnistamme kyberriskejä. Varmistamme, että konsernin yhtiöillä on monitasoista suojautumista erilaisia kyberuhkia

vastaan ja varautumista kehitetään jatkuvasti.

Jotta henkilöstöllämme olisi valmiudet toimia tietosuoja- ja tietoturvakäytäntöjemme mukaisesti ja mahdollisuus kehittää osaamistaan, järjestämme koulutuksia tietoisuuden lisäämiseksi. Vuonna 2022 lanseerasimme koko henkilöstölle tietoturvan ja -suojan verkkokurssit sekä järjestimme tietoisuuskampanioita ajankohtaisista asioista. Koulutusten lisäksi ohjeistimme tietoturvan ja tietosuojan osalta sekä projekteja että hankintaa. Vahvistimme osaamista myös harjoittelemalla häiriötilanteita.

Konsernitason yhteinen koordinointi ja kehittäminen on olennainen osa tietoturva- ja tietosuojatoimintaamme. Keskeisiin vuoden 2022 toimenpiteisiin kuului suunnitelmallisuuden lisääminen ja tietosuojatoiminnan koordinointi tietosuojatiimien avulla. Liiketoiminnoittain ja konsernitason yhteisenä on erikseen nimetty tietosuoja- tiimit. Päivitimme käytäntöjä tietosuojariskien hallintaan ja laajensimme tietoturva- ja tietosuoja-vaatimuksia osaksi palveluiden toimitusketjua ja alihankintaa.

Vuonna 2022 Euroopan unionissa oli käynnissä merkittäviä dataa sekä kyber- ja tietoturvaan vaikuttavia lainsäädäntötoimia. Uusien asetusten tarkoituksena on entisestään parantaa luonnollisten henkilöiden tietoturvaa. Kehitämme myös omaa tietosuojahallintoamme ja -toimintojamme jatkuvan parantamisen avulla koko ajan muuttuvassa digitaalisessa ympäristössä. Lisäämme tietosuojan ja tietoturvan arviointia ja varmistamista osana palveluiden toimitusketjua ja alihankintaa ja jatkamme osaamisemme kehittämistä osallistumalla aktiivisesti tiedonvaihtoon ja yhteistyöryhmiin. Vuonna 2022 Otava-konsernilla oli yksi tietosuojaan liittyvä rikkomus sekä kaksi selvityspyyntöä. Tietosuoja-valtuutettu määräsi seuraamusmaksun Otava-medialle puutteellisista rekisteröityjen tietojen tarkastus- ja poistopyyntöjen toteutuksesta. Tietosuojarikkomukseen suhtaudutaan vakavasti ja uusi prosessi virheiden ehkäisemiseksi otettiin käyttöön. Raportointivuoden aikana tapahtui myös kaksi Oppimisen palveluiden käyttäjätileihin kohdistunutta tietoturvaloukkausta, joista tehtiin ilmoitukset rekisterinpitäjille.

10 Päästöt, resurssitehokkuus ja kierrätys

Haitallisten ympäristövaikutusten minimointi kaikessa toiminnassa on keskeinen osa Otava-konsernin vastuullisuusohjelmaa. Liiketoiminta-alueemme seuraavat ja kehittävät ympäristövastuullista toimintaa jatkuvasti. Tavoitteenamme on raaka-aineiden mahdollisimman tehokas hyödyntäminen sekä päästöjen pienentäminen. Lähiuotanto on yksi tärkeistä valintaa ohjaavista kriteereistämme.

10.1 Otava-konsernin hiilijalanjälki vuonna 2022

Laskimme keväällä 2022 Otava-konsernin hiilijalanjäljen lähtötason vuodelta 2021 GHG-protokollan mukaisesti ja asetimme tavoitteen sen pienentämiseksi.

Vuoden 2022 hiilijalanjälkeä laskiessamme opimme lisää sekä hiilijalanjäljen laskennasta että päästöjen syntymisestä. Laskenta tehdessämme löysimme epätarkkuuksia vuoden 2021 hiilijalanjäljen laskennasta.

Hiilijalanjäljen lähtötilanne vuodelta 2021 oli 27 196 tCO₂e. Vuodelta 2022 yhteenlasketut Scope 1-3, eli sekä oman toiminnan että arvoketjun hiilijalanjälki olivat pienentyneet vuoteen 2021 verrattuna 21 prosenttia.

Arvoketjun Scope 3 -päästöt olivat Otava-konsernin merkittävin päästöjen lähde ollen 99 prosenttia kokonaispäästöistämme. Hiilijalanjäljestämme 85 prosenttia muodostui kategoria 1:stä, eli hankittujen materiaalien, tuotteiden ja palveluiden aiheuttamista päästöistä.

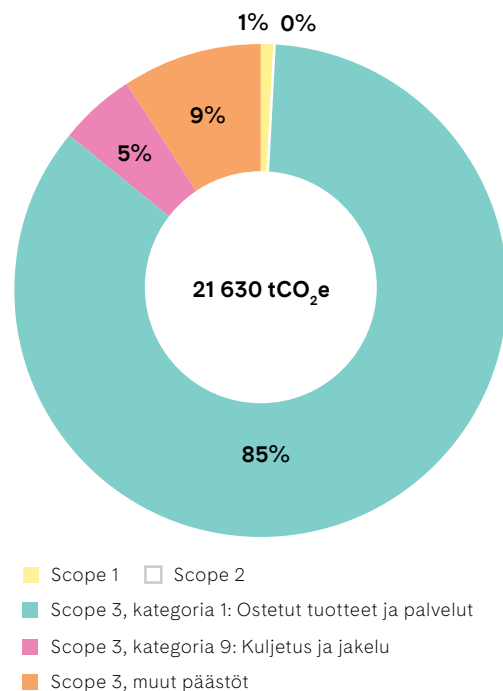
Toiseksi suurin päästöjen lähde oli kategoria 9 eli kuljetukset ja jakelu. Sen osuus oli 5 prosenttia kaikista Otava-konsernin päästöistä.

Oman toiminnan Scope 1- ja 2 -päästöt olivat yhteensä 1 prosenttia hiilijalanjäljestämme.

PÄÄSTÖVÄHENNYSTAVOITTEET

Tulemme täsmentämään päästövähennystavoitteenme vuodelle 2030 ja samassa yhteydessä määrittelemme erikseen tavoitteet oman toiminnan Scope 1- ja 2 -päästöjen sekä arvoketjun Scope 3 -päästöjen vähentämiseksi. Arvioimme näitä tavoitteita vuosittain.

Otava-konsernin hiilijalanjälki (tCO₂e, %)

10.2 Oman toiminnan ja arvoketjun ympäristövaikutusten minimointi

Osana vuoden 2022 vastuullisuustyötä laadimme ympäristövastuun tiekartan, joka keskittyy viiteen pääteemaan:

- Hiilijalanjälki
- Hankintaketjun läpinäkyvyys
- Kierrätettävyys
- Resurssi- ja energiatehokkuus
- Jätteet sekä vaaralliset ja haitalliset aineet

Tiekartta sisältää keskeiset toimenpiteet, joiden avulla minimoimme ympäristövaikutuksiamme näiden teemojen osalta. Seuraavissa kappaleissa on kuvattu näistä merkittävimmiksi tunnistettuja toimenpiteitä tarkemmin. Olennaista on jatkuva ja tiivis yhteistyö tuotantoketjumme toimijoiden kanssa ja koko arvoketjun kehittäminen yhteisen jalanjälkemme pienentämiseksi.

HANKINTOIHIIN VAIKUTTAMINEN

Merkittävin vaikutus Otava-konsernin hiilijalanjälkeen saadaan vähentämällä hankinnoista aiheutuvia päästöjä. Pyrimme suosimaan vähäpäästöisiä materiaaleja sekä tuomaan valikoimaan esimerkiksi kierrätysmateriaalista valmistettuja tuotteita asiakkaiden odotukset huomioiden. Tuotteiden hankintaa pyritään myös keskittämään kotimaahan ja Eurooppaan. Esimerkiksi Otavan Kirjapaino pyrkii käyttämään niin paljon kotimaisia raaka-aineita kuin mahdollista. Lisäksi Kirjapainon alihankintatyövaiheet hankitaan lähituotantona mahdollisuuksien mukaan. Reilusti yli 50 prosenttia Kirjapainon alihankintatöistä tehdäänkin samassa kiinteistössä toimivien alihankkijoiden toimesta. Suurimmaksi haasteeksi olemme tunnistaneet kustannustehokkuuden ja vastuullisuusnäkökulmien yhteensovittamisen.

PAINOPAikkojen valinta ja kuljetusten keskittäminen

Toinen merkittävä keino vähentää päästöjämme on kuljetusten keskittäminen. Otavamedia käyttää kotimaisia painopaikkoja, joka mahdollistaa logistiikan optimoinnin, rahtikilometrien vähentämisen ja materiaalihankintojen tehostamisen. Painopaikkojen valinnassa huomioimme kotimaisuuden lisäksi toimijoiden valmiuden kehittää yhdessä toimitusketjua vastuullisempaan suuntaan. Periaatteenamme on tehdä tiivistä yhteistyötä sekä logistiikka- että painokumppaneidemme kanssa.

Yksi Otavamedian merkittävistä vastuullisuustoimista on ollut aikakauslehtien painatuk-

sen keskittäminen kotimaiseen PunaMustaan. PunaMusta kompensoi Otavamedian vuoden 2022 aikakauslehtien hiilijalanjäljen. Tämä tarkoittaa, että Otavamedian aikakauslehtipainatuksen ja -paperin 2022 hiilijalanjäljestä kompensoitiin yhteensä 97,5 prosenttia.

OMAN TOIMINNAN ENERGIANKULUTUS

Omasta toiminnastamme aiheutuvien päästöjen osalta tärkeitä toimenpiteitä ovat kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen ja päästöttömän energian ostaminen. Vuonna 2022 sähkön kulutus oli Otava-konsernin omistamissa ja vuokraamissa kiinteistöissä yhteensä 7,5 GWh. Lämmön ja kaukokylmän kulutus Otava-konsernin omistamissa kiinteistöissä oli vuonna 2022 noin 3,5 GWh. Kaikissa Otava-konsernin omistamissa kiinteistöissä ostettiin vuonna 2022 EKOenergia-merkittyä sähköä ja aiomme tulevaisuudessa jatkaa päästöttömän sähkön hankkimista. Vuonna 2022 siirryimme myös kokonaan uusiutuvaan kaukolämpöön Keuruun ja Helsingin Uudenmaankadun kiinteistöissämme. Otavan Kirjapainossa suunnitellaan ja tehdään vuoden 2023 aikana erilaisia energiatehokkuuteen liittyviä toimenpiteitä.

Otava-konsernin energian- ja vedenkulutus*

	2020	2021	2022
Lämpöenergian vuosikulutus (MWh)	4 607	4 937	4 204
Sähköenergian vuosikulutus (MWh)	7 767	7 810	7 824
Kaukokylmän vuosikulutus (MWh)	68	103	66
Veden vuosikulutus (m³)	6 622	6 629	6 854

* Ei sisällä Helsingin Triplan toimistotilojen ja Suomalaisen Kirjakaupan kiinteistöjen lämmitystä, jäähdytystä ja vettä.

MATERIAALIT JA RESURSSITEHOKKUUDEN PARANTAMINEN

Otavan kirjapainon ja Otavamedian raaka-aineiden käyttö on olennainen osa konsernin ympäristövaikutuksia. Käytetyt materiaalit koostuvat pääosin paperista, kansipahvista, painoväreistä, painolevyistä, liimoista ja pakkausmateriaaleista. Olemme sitoutuneet raaka-aineiden mahdollisimman tehokkaaseen hyödyntämiseen.

Kauppaliiketoiminnassamme olemme tunnistanee elinkaarensa päässä olevien tuotteiden vähentämisen yhdeksi tärkeäksi tavaksi pienentää ympäristövaikutuksiamme. Pyrimme vähentämään myymättömien tuotteiden makulointia tehostamalla vaihto-omaisuuden hallintaa yhteistyökumppaneidemme kanssa. Optimoimme tuotteen määrät heti alusta alkaen ja parannamme täydentämistä tukevaa ennustamista sekä tehostamme tuotteiden elinkaaren loppuun liittyviä toimenpiteitä. Etsimme myymättömien tuotteiden hyödyntämiselle vaihtoehtoisia tapoja esimerkiksi tekemällä yhteistyötä kierrätyskeskusten kanssa.

Suomalaisen Kirjakaupan myymälöissä resurssitehokkuutta parannetaan muun muassa suunnittelemalla markkinointimateriaalit niin, että niitä voidaan käyttää uudelleen ja tulostaa itse vain tarpeen mukaan. Myymäläremonttien tai -lopetusten yhteydessä metallikalusteet, valaistus, äänentoisto ja muu teknologia pyritään kierrättämään tehokkaasti muissa myymälöissä.

Otava-konsernin materiaalien käyttö

2022	
Otavan kirjapainon käyttämät materiaalit	
Paperi (tonnia)	2 897
Kansipahvi (tonnia)	299
Painovärit (tonnia)	28
Painolevyt (tonnia)	34
Liimat (tonnia)	22
Otavamedian käyttämät materiaalit	
Aikakauslehtipaperi (tonnia)	3 582
Otava-konsernin käyttämät pakkausmateriaalit	
Pakkausmateriaalit yhteensä (tonnia)	226

Otava-konsernin jätteet

	Kirjapainon jätteet	Kustannusosakeyhtiö Otava	Kirjakaupan jätteet
Energiajäte (tonnia)	76	-	4
Poltettava jäte (tonnia)	11	11	3
Puujäte (tonnia)	40	-	-
Paperi (tonnia)	948	37	0,3
Vaaralliset jätteet (tonnia)	33	-	-
Alumiini (tonnia)	34	-	-
Biojäte (tonnia)	-	6	-
Tietosuojamateriaali (tonnia)	-	2	5

Kirjapainon rooli osana Otavan ympäristövastuuta

Otavan Kirjapainon toimitusjohtajalle Marko Silventoiselle vastuullisuus merkitsee välittämistä – niin toisista ihmisistä kuin ympäristöstä, luonnon monimuotoisuuden säilyttämisestä ja yhteiskunnan kehittymisestä.

- Nykymaailman kriisien keskellä meidän tulee välittää siitä, miten toimimme ja minkälaisen maailman jätämme seuraaville sukupolville.

Silventoisella on ollut keskeinen rooli Kirjapainon nykyaikaistamisessa sekä toimitusketjun kehittämisessä. Investoinnit ja kehitystyö mahdollistavat tarpeen mukaisen tuotannon ja varmistavat sen, että ylimääräisiä tuotteita ei tehdä varastoon. Resursseja säästyy, joka on luonnollisesti ympäristön kannalta vastuullisempaa.

- Otavalle perinteiset, paperille painetut kirjat ovat aina olleet tärkeä osa liiketoimintaa. Toivomme, että perinteiselle formaatille riittää kysyntää myös jatkossa. Tämän vuoksi painotoiminnan rooli etenkin ympäristövastuun näkökulmasta on tärkeä.

Otava haluaa kuormittaa ympäristöä nyt ja tulevaisuudessa mahdollisimman vähän, joten kirjojen kierrätettävyys ja

kestävyys on ensisijaisen tärkeää. Silventoisen mukaan niin oppikirjojen kuin romaanien ja muun yleisen kirjallisuuden tulee jatkossakin kulkea lukijalta toiselle.

- Kirjapainossa valmistetaan luonnollisesti laadukkaita ja kestäviä tuotteita. Tulevaisuudessa varmistamme, että käyttämämme materiaalit ovat mahdollisimman kierrätyskelpoisia. Myös Kirjapainon jätteiden kierrätystä ja hyödyntämistä on tehostettu keräämällä koko ajan tarkemmin ja enemmän erilaisia jättejakeita. Tällöin kaikki kierrätettävä saadaan eroteltua hyödynnettävän jätteen joukosta.

Silventoinen uskoo, että painotoinnilla on tärkeä rooli niin ympäristövastuun kuin yhteiskunnallisen vastuun näkökulmasta jatkossakin.

- Otavan Kirjapaino osana Otava-konsernia haluaa toimia vastuullisesti nyt ja tulevaisuudessa niin, että vastuullisuus on osa meidän strategiaamme. Haluamme säilyttää painotuotannon Suomessa, tarjoten kotimaisen vastuullisen vaihtoehdon myös muiden kustantajien painotarpeisiin.

GRI sisältönumero ja nimi		Sijainti raportissa	Lisätietoja
Yleinen sisältö			
GRI 2: Organisaation kuvaus	2-1 Yleinen sisältö	Tietoa raportista, s. 3	
	2-2 Organisaation vastuullisuusraportointiin sisältyvät tahot	Tietoa raportista, s. 3	
	2-3 Raportointijakso, julkaisutiheys ja yhteys-henkilö	Tietoa raportista, s. 3	
	2-6 Toiminta, arvoketju ja liiketoimintasuhdet	Kannattava ja kestävä liiketoiminta, s. 11-12	
	2-7 Otavan työntekijät	Otavan henkilöstö, s. 14	
	2-9 Hallintorakenne	Otavan vastuullisuusohjelma, Vastuullisuuden johtaminen, s. 6	
	2-10 Hallituksen valinta	GRI taulukko	Hallituksen jäsenet valitsee yhtiökokous hallituksen nimitysvaliokunnan esityksestä. Hallituksen jäsenillä tulee olla riittävä ja monipuolinen liiketoiminnallinen osaaminen ja kokemus voidakseen hoitaa tehtävänsä. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.
	2-11 Hallituksen puheenjohtaja	GRI taulukko	Hallituksen puheenjohtaja on Henrik Ehrnrooth. Hallituksen puheenjohtaja ei toimi yrityksen johtajana. Lisätietoja hallituksesta: https://otavakonserni.fi/otava-konserni/
	2-12 Hallituksen rooli vaikutusten tunnistamisessa ja hallinnassa	Otavan vastuullisuusohjelma, s. 6	Hallitus on vuonna 2022 hyväksynyt johdon ohjesäännön, jossa kuvataan Otavan hallintotapa sekä toimielinten keskinäiset vastuusuhteet ja tehtävät.
	2-14 Yritysvastuuraportin hyväksyntä		Konsernin johtoryhmä on hyväksynyt vastuullisuusohjelman sekä valmiin vastuullisuusraportin.
	2-23 Liiketoiminnan eettiset periaatteet	Kannattava ja kestävä liiketoiminta, Liiketoimintaetiikka, s. 11	
	2-24 Liiketoiminnan eettisten periaatteiden käyttöönotto	Kannattava ja kestävä liiketoiminta, Liiketoimintaetiikka, s. 11	
	2-26 Epäiltyjen väärinkäytösten ilmoittaminen	Kannattava ja kestävä liiketoiminta, Liiketoimintaetiikka, s. 11	
	2-28 Jäsenyydet järjestöissä ja edunvalvontaorganisaatioissa	Kannattava ja kestävä liiketoiminta, s. 12	
	2-29 Sidosryhmätoiminnan periaatteet	Sidosryhmät ja olennaisuus-analyysi, s. 8	
GRI 3: Aihekohtainen sisältö	3-1 Olennaisten vastuullisuusteemojen määrittely	Sidosryhmät ja olennaisuus-analyysi, s. 8	
	3-2 Olennaiset vastuullisuusteemat	Otavan vastuullisuusohjelma, s.5-6. Sidosryhmät ja olennaisuus-analyysi, s. 8	
	3-3 Olennaisten vastuullisuusteemojen hallinta	Otavan vastuullisuusohjelma, s. 5-6	
GRI 200: Taloudelliset vaikutukset			
GRI 201: Taloudelliset tulokset	201-1 Suoran taloudellisen lisäarvon tuottaminen ja jakautuminen	Kannattava ja kestävä liiketoiminta, Taloudellinen arvo, s. 12	
	201-4 Julkiselta sektorilta saatu taloudellinen avustus	Kannattava ja kestävä liiketoiminta, Taloudellinen arvo, s. 12	
GRI 205: Korruption vastaisuus	205-2 Korruption vastaisiin menettelytapoihin liittyvä viestintä ja koulutus	Kannattava ja kestävä liiketoiminta, Liiketoimintaetiikka, s. 11	
	205-3 Vahvistetut lahjontatapaukset ja niihin liittyvät toimenpiteet	Kannattava ja kestävä liiketoiminta, Liiketoimintaetiikka, s. 11	
GRI 207: Verot	207-1 Verostrategia	Kannattava ja kestävä liiketoiminta, Taloudellinen arvo, s. 12	
	207-2 Verotuksen hallinnointi, valvonta ja riskienhallinta	GRI taulukko	Raportoimme olennaisista verotarkastuksista ja veroriidoista.

GRI sisältönumero ja nimi		Sijainti raportissa	Lisätietoja
GRI 300: Ympäristövaikutukset			
GRI 301: Materiaalit	301-1 Materiaalien käyttö	Päästöt, resurssitehokkuus ja kierrätys, Oman toiminnan ja arvoketjun ympäristövaikutusten minimointi, s. 20	Raportoidut tiedot sisältävät Otavan Kirjapainon käyttämät materiaalit sekä Otavamedian lehtiin käytetyt materiaalit sekä pakkausmateriaalit.
GRI 302: Energia	302-1 Organisaation oma energiankulutus	Päästöt, resurssitehokkuus ja kierrätys, Oman toiminnan ja arvoketjun ympäristövaikutusten minimointi, s. 19	Raportoidut tiedot eivät sisällä Helsingin Triplan toimistotilojen ja Suomalaisen Kirjakaupan kiinteistöjen lämmitystä ja jäähdytystä.
	302-4 Energiankulutuksen vähentäminen	Päästöt, resurssitehokkuus ja kierrätys, Oman toiminnan ja arvoketjun ympäristövaikutusten minimointi, s. 19	
GRI 305: Päästöt	305-1 Suorat kasvihuonekaasujen päästöt (Scope 1)	Päästöt, resurssitehokkuus ja kierrätys, Otava-konsernin hiilijalanjälki vuonna 2022, s. 18	
	305-2 Epäsuorat kasvihuonekaasujen päästöt (Scope 2)	Päästöt, resurssitehokkuus ja kierrätys, Otava-konsernin hiilijalanjälki vuonna 2022, s. 18	
	305-3 Muut epäsuorat kasvihuonekaasujen päästöt (Scope 3)	Päästöt, resurssitehokkuus ja kierrätys, Otava-konsernin hiilijalanjälki vuonna 2022, s. 18	
	305-5 Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	Päästöt, resurssitehokkuus ja kierrätys, Oman toiminnan ja arvoketjun ympäristövaikutusten minimointi, s. 19-20	
GRI 306: Jätteet	306-2 Jätteiden määrä jätelajeittain ja käsittelytavan mukaisesti	Päästöt, resurssitehokkuus ja kierrätys, Oman toiminnan ja arvoketjun ympäristövaikutusten minimointi, s. 20	
GRI 400: Sosiaaliset vaikutukset			
GRI 401: Työsuhteet	401-1 Uuden palkatun henkilöstön määrä ja vaihtuvuus	Otavan henkilöstö, Otavan henkilöstö vuonna 2022 s. 14	
GRI 403: Työterveys ja -turvallisuus	403-1 Työterveyden ja -turvallisuuden hallinta-järjestelmät	Otavan henkilöstö, Kannamme vastuun työntekijöidemme kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista, s. 15	
	403-6 Työntekijöiden terveyden edistäminen	Otavan henkilöstö, Kannamme vastuun työntekijöidemme kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista, s. 15	
	404-2 Osaamisen kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen liittyvät ohjelmat	Otavan henkilöstö, Edistämme oppimista ja kehittymistä, s. 14-15	
GRI 405: Monimuotoisuus ja yhtäläiset mahdollisuudet	405-1 Hallintoelinten ja henkilöstön monimuotoisuus	Otavan henkilöstö, Kannamme vastuun työntekijöidemme kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista, s. 16	
GRI 406: Syrjinnän kielto	406-1 Syrjintätapaukset ja korjaavat toimenpiteet	GRI taulukko	Otava-konsernin tietoon ei tullut syrjintätapauksia vuonna 2022.
GRI 415: Julkinen päätöksenteko	415-1 Poliittiset tuet	GRI taulukko	Otava-konserni ei anna eikä vastaanota poliittisia tukia.
GRI 418: Asiakkaiden yksityisyydensuoja	418-1 Asiakkaiden yksityisyydensuojan rikkomiseen ja tietosuojaan liittyvät valitukset	Data, tietoturva ja tietosuoja, Tietoturva ja tietosuoja, s. 17	

Avarramme maailmoja

Otava Oy
Uudenmaankatu 10, 00120 Helsinki
www.otavakonserni.fi